

/Josep M. Fonalleras i Carles Gorini/

«La
universitat
és un servei
públic i té
l'obligació
de retre
comptes»

La revista *Engega* entrevista
la Dra. Anna M. Geli,
rectora de la Universitat
de Girona.

Estreneu el segon mandat, quines diferències hi ha amb l'anterior?

La principal diferència és que ara coneixem millor la mecànica del govern. Quan fa quatre anys ens vam incorporar al rectorat tot ens era nou. Ara, en canvi, ens trobem que el coneixement ja el tenim —set dels membres de l'equip continuen en aquest mandat— i és per això que des dels primers dies detecto molta més energia, molta més capacitat d'acció, de saber què volem i com s'ha de fer. La distància entre la decisió i l'execució s'escurça molt quan saps com ho has de fer.

Pel que fa a la docència, el mandat està marcat per la instauració definitiva dels graus...

Tot i que Bolonya va començar el 1999 i que a Catalunya hem anat posant-nos al dia en temes docents, de fet, el procés de convergència europea a Espanya va començar el 2007. Aquest retard ha representat un esforç de preparació de les memòries dels graus, que ha calgut fer amb urgència i intensitat —i amb crisi econòmica inclosa—. No ha estat sinó un primer pas, i petit, cap al canvi que representa per a la Universitat la convergència europea, que canviarà estructures i maneres de treballar per fer-les més competitives, molt més dinàmiques, amb una eficàcia i una eficiència en l'acció que fins ara no es donava. Ara estem en el trànsit d'uns sistemes de treball, que jo diria tradicionals, cap a uns altres molt més competitius.

“Les universitats hem de ser capaces d’aportar coneixement a la societat, que és el nostre valor afegit, per contribuir a superar aquest moment, per ser motors del país.”

“Hem de poder organitzar la nostra feina amb eficàcia, donant respostes a allò que necessita la societat, sempre, però, des de l’autonomia i la crítica intel·lectual.”

El professorat assumeix aquest canvi?

Abans de començar a fer les memòries de grau no sabíem com les havíem de fer, ho hem anat aprenent. Per exemple, ara tenim crisi econòmica: les universitats hem de ser capaces d’aportar coneixement a la societat, que és el nostre valor afegit, per contribuir a superar aquest moment, per ser motors del país. Altres països com França, Anglaterra o Alemanya ho han viscut al llarg de la història: després de les guerres mundials les universitats van esdevenir elements clau. En canvi, és un procés que a Espanya no s’ha viscut. Aquí no se’ns ha exigít —com sí que es va fer allà— que treballem per aportar al país el que necessita i penso que és una realitat que la universitat catalana i espanyola hem de tenir clara. Hem de poder organitzar la nostra feina amb eficàcia, donant respostes a allò que necessita la societat, sempre, però, des de l’autonomia i la crítica intel·lectual.

Voleu dir que les universitats han de prendre la iniciativa?

És clar, les universitats hem de ser capdavanteres, impulsores del progrés del país, i quan dic progrés no dic només econòmic, sinó també cultural i social. En això la Universitat té un potencial molt gran. La UdG té 1.300 professors i 700 persones a l’administració, que treballen en els camps que els pertoquen, la qual cosa ens dóna una força que cap altra institució del territori pot tenir. Trobo a faltar més lideratge universitari, que participi més, que tingui més vitalitat en el debat social. Hauríem d’estar marcant camí, aportant idees, és aquest el

nostre compromís. Formem els professionals del país, del demà. I això aquí, a Girona, ho comencem a notar; quan ens venen empreses, quan anem a visitar ajuntaments, trobem exestudiants nostres: a les alcaldies, en llocs de decisió. Són gent UdG, han begut de les nostres fonts.

Com ha de ser aquesta UdG fruit de Bolonya?

Una universitat en què no se separi la docència de la recerca. Als Estats Units hi ha centres de docència (els *college*) i uns altres de recerca intensiva. A Europa, i també a Catalunya, no volem un model semblant perquè considerem que una universitat intensiva en recerca enriqueix, precisament, la docència. Ara bé, això vol dir que els professors han de treballar dia i nit? Fins ara certament que és així, perquè els nostres professors fan un esforç immens per fer la carrera acadèmica —que es mesura molt per la recerca— al mateix temps que han fet una gran feina per dissenyar uns graus adaptats a Bolonya. Tota aquesta feina es du a terme amb un desgast terrible per a tots els que treballem a la Universitat, perquè se’ns estira en dues direccions: la de la qualitat de la nostra carrera científica i la de la responsabilitat de la carrera docent. De tota manera, aquesta realitat ha servit per demostrar que la nostra comunitat universitària és molt responsable, està molt implicada i hi posa un gran esforç, la qual cosa ens col·loca entre les universitats capdavanteres.

“Nosaltres no tenim cap intenció de ser regionals, volem —i som conscients de les nostres dimensions— aspirar al màxim.”

“Ha de quedar clar en quins aspectes som forts per donar-hi més suport i fer-los evidents. En aquells aspectes menys destacats hi posarem tots els nostres esforços per millorar.”

No s'ha assolit el Campus d'Excel·lència...

Totes les universitats espanyoles hem competit pels Campus d'Excel·lència. A nosaltres no ens l'han donat, és cert. Anirem a la segona convocatòria i aleshores ens l'hauran de donar, perquè complim els requisits que se'ns demanen. El problema amb la primera convocatòria va ser que es va plantejar en uns termes que les universitats vam interpretar des de diferents perspectives: unes es van aplegar per crear campus transversals, d'altres monogràfics i, a la fi, les úniques universitats que van ser triades van ser de Madrid i Barcelona. Si era per acabar d'aquesta manera no calia tant d'esforç! Per a la segona convocatòria es planteja un model nou que no estava previst, els campus regionals, que no sabem ben bé què són, que no ens fan tanta il·lusió i que ens semblen, una mica, una entabanada. A la fi serà com en el futbol: diverses categories! Nosaltres no tenim cap intenció de ser regionals, volem —i som conscients de les nostres dimensions— aspirar al màxim. Tenim una mida molt adient, a Europa hi ha moltes universitats amb característiques similars a les nostres. Tenim les arrels gironines, però la projecció és internacional perquè és el tarannà que li cal a la Universitat per ajudar el seu territori proper. Anem a fer aliances internacionals per retornar els beneficis a Girona.

Quins són els puntals en què s'afermarà la UdG per assolir l'excel·lència?

Hi ha tres aspectes que són clau per a la projecció exterior. D'una banda, la reflexió interna al voltant del que som, quina és la nostra posició en el context universitari i cap a on hem d'anar.

És una reflexió que hem iniciat i que anomenem Projecte Universitat 2020. En gairebé vint anys de vida la UdG ha aplegut tots els objectius de la memòria de creació, i molt més. Compareu com era la Universitat fa vint anys i com és avui: el treball ha estat impressionant, hauríem d'estar-ne orgullosos. Però és cert que hem exhaurit una etapa i que hem iniciat una reflexió per encarar el futur. Volem obtenir un document que ens ubiqui, que ens digui realment on és la nostra universitat, en quins aspectes és capdavantera i en quins altres trontolla. No entra en els nostres plans prioritzar unes disciplines i bandejar-ne unes altres, només que ha de quedar clar en quins aspectes som forts per fer-los evidents. En aquells aspectes menys destacats hi posarem tots els nostres esforços per millorar.

El segon aspecte és el del bon govern, el que s'ha anomenat governança. Volem tenir un model de govern que sigui nostre i que, alhora, no perdi de vista el que es fa en altres països. La universitat és una estructura molt gran i complexa en la qual de vegades costa molt de veure el circuit de presa de decisions. Hi ha elements, com el Consell de Govern i el Consell Social, per posar uns exemples, que assegurin que funcionem d'una manera democràtica, però és bo que hi reflexionem.

El tercer aspecte en què treballem és el de la comunicació. Necessitem informar la comunitat universitària, els exestudiants, la societat... És una de les assignatures pendents que tenim, explicar què fem, com ho fem i per què ho fem. Encara més: hem de ser capaços d'explicar i

“La universitat és un servei públic i, per això, té l’obligació de retre comptes. Hem de donar explicacions dels resultats que obtenim en tots els camps.”

compartir les nostres idees, els pensaments, els projectes, les capacitats... Es podria dir que la Universitat de Girona és molt coneguda a Girona, és veritat que surt molt a la premsa gironina, però penso que no es coneix prou bé què fem. De vegades em sembla que ni tan sols el Govern sap ben bé què fem les universitats.

La universitat com a servei públic...

La universitat és un servei públic i, per això, té l’obligació de retre comptes. Hem de donar explicacions dels resultats que obtenim en tots els camps, la qual cosa, de vegades, s’interpreta malament. Quan es diu que la universitat ha de retre comptes en funció d’uns objectius es tradueix, molt a la lleugera, per donar aprovats a tothom amb l’objectiu d’obtenir-ne una taxa ben alta, la qual cosa seria un disbarat terrible. A més, els professors no acceptarien mai uns procediments semblants. El que es vol dir és, però, que la universitat no es pot permetre tenir estudiants que suspenen i repeteixen un cop darrere l’altre. Encara que els pares o els mateixos estudiants es puguin pagar la matrícula, la societat no ho pot fer, no hi ha prou diners públics per això. L’estudiant només paga el vint per cent del cost, i la resta, el paga la societat sencera. Hem de vetllar pels bons resultats.

I com es finança tot plegat?

Penso que cada cop tenim més clara la situació. Venim d’una etapa d’eufòria econòmica i aquests dos darrers anys la crisi ens ha arribat i ha repercutit en tots els àmbits. Crec que ha estat una sorpresa fins i tot per als governants. Les universitats teníem un pla de millora del finançament que enteníem que era exemplar. El vam signar el 2006 amb el conseller d’Universitats, Joan Manuel del Pozo, i amb el d’Economia, Antoni Castells. Es perseguia millorar el finançament de les universitats de manera progressiva fins al 2010 i era el primer cop que es tenia la intenció de premiar les universitats que treballessin amb rigor i obtinguessin objectius institucionals i de país. Aquest sistema va ser paper mullat l’endemà mateix, per la crisi econòmica, i hem passat dos anys molt dolents. Els diners del finançament van arribar tard i menys dels que

estaven previstos en els acords signats, la qual cosa ens va deixar descol·locats a tots. Ara se’ns proposa de fer dèficit. A la UdG de dèficit no n’hem fet mai i pensem que no se n’hauria de fer. Tanmateix, si el Govern no compleix els terminis de pagament, potser sí que ens hi veurem abocats... El que no podem fer és deixar de tirar endavant les accions que són imprescindibles per assolir els nostres compromisos socials, és a dir, formar titulats de recerca, de transferència.

Altres cop allò de portar la iniciativa?

La crisi passarà, pot durar un cert temps, però passarà. Si nosaltres no anem avançant i fent la nostra feina haurem quedat fora de joc. De cap manera podem quedar fora de joc. Per tant, la UdG, que mai no serà un *college*, que no està disposada a ser una universitat de segona, ha de mirar endavant i, si és necessari, s’endeutarà. El que és imprescindible és que el sistema universitari es doti d’un nou model de finançament, orientat a objectius. La imatge de la universitat pidolaire només es pot canviar amb el retiment de comptes. Al *Llibre blanc de les universitats* els rectors demanàvem poder anar al Parlament a retre comptes. El nou model que es planteja per objectius ens dóna aquesta oportunitat. Som un sector en què la competència ens obliga a ser molt exigents amb nosaltres mateixos. La recerca exigeix aquesta dinàmica i, en canvi, no es correspon amb la visió que en té la societat. Hem de trobar la manera que se sàpiga com treballem i el finançament per objectius ens ajudarà a assolir-ho. M’amòina veure que s’escampa el desànim, que es digui que no se sap cap a on es va. Tot Europa sap on va! El que hem de fer és treballar i fer-ho bé.